

To dibi la, i te sen ye sen yere t'i ye. Nka bo dibi la, i be sen ye, sen yere b'i ye. AMPJ Niemaaba Konclu Mariyamu Tarawele

DIBIFARA

Kunnafonisében Bamanankan na. Sigida : Jafarana Sugu, Hamudalayi, bôlon 42, du nîmôr 216, Komini 4^{nan}
@ : dibifaramali@webmails.com, Ng : 229 13 13 ; 229 52 08 Bamako - Mali - Songo : Sefawari dôrôme 30

Labôlikuntigi : Yusufu Jalo

Zanwuyekalo San 2003

Boko 15

Jamanakuntigi ka sanyéléma kôrôfo

KUMABAFO NI KOBAKE

ne 5

Sorô Yiriwa

“AOPP” ka kibaruyaw :
Cikesan temenen ma ke
togodalamaaaw sago ye

ne 4

Zan KULUBALI

AOPP Demâaw ni jamanakunmasigui n demedonbagraw ka kan ka sigikâfow caya walasa yiriwa ka sabati

JAMANA KIRIKO

KIRITIGECOGO KO BE DI ?

ne 3

ALA KA SANKURA HERÈ DI AN BEE MA.

Jamanakuntigi ka sanyelema kɔrɔfɔ

Modibbo Samakun Kevita

KUMABAFO NI KOBAKE

Dine fan bee fe, jamanakuntigiw ka sanyelema kɔrɔfɔ laseli ye laadalako ye. O hukumu kɔnɔ, San 2003 sanbee sanbee foli kɔrɔfɔ lasetɔ, Mali jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a ka naniya sirilen dɔw waleya.

Hakililajigin na, Mali jamanakuntigiyi cɛbɔ min kera San 2002 awirilikalo ni mɛkalo la, o cɛbɔ nebilataamaw senfè jamana kɔnɔ, Amadu Tumani Ture y'a naniyaw dajira jamanadenw na jamanajo sira kan. Walasa k'a ka fɔlenw bɔ u sira fc, Mali jamanakuntigi Amadu Tumani Ture y'a ka dakuruŋe fɔlo minnu lase jamanadenw ma, olu be maa hakilisigikun bɔ.

N'i ye politikiko sira ta, Amadu Tumani Ture y'a kanbɔ politikitɔn w bɛe ma u ka sigikafɔw laben walasa mɛrisigi min bɛna ke San 2003 ni 2004 furancé la, o ka ke here ni baden na. Baloko nasira la, Amadu Tumani Ture ye ciyasira don a ka goferenamana kɔrɔ, ka bolokodɛsɛ kunben. O sira kelen kan, balo tɔni caman tara k'u tila tila jamana nefe (nin zanwuyekalo kunjɔgor laban na, balo tɔni 9527 taara di Kayi mara sigibagaw ma). O hakilisigi waleya dɔw fana bɛna ke

falakɔnɔsene yiriwali ni jitonyɔrow labenni ye walasa ka baloko basigi jamana kɔnɔ. Fen min ye sene nasira ye, kɔɔriparata izini Fitina bɛna dayelén San 2003 Awirilikalo la. Maa da te se ka don o jɔda bee la Mali sɔrɔko la. Fen min ye damanbaara nasira ye, sanu min bɔra Mali la salon, o tun ye tɔni 60 ye. Omanankun be bɛn sefawari miliyari 360 ma. Mali ta y'o la sefawari miliyari 55 ye (o de yurula faso jiginɛba kɔnɔ). Jamana be fen min nini sanubɔ la san nataw la, o ye ka jɔyɔrɔ fɔlo ta Afiriki Gun kan.

Jamaana tajimayɔrɔ lakodɔnnɛn w (ani minnu ma lakodon) nininiw be senna k'a kɔne neabɔ konuman. Petɔrɔli siginɔ sigamayɔrɔ kɛnɛw be t'u jo fo bametere 800 na (800 000 km²). Forobabaarakelaw, ki i r i t i g e s o b a b a a r a k e l a w , s a n f e k a l a n karamogɔw ani finitigiw (jalatigiw ni jalantanw), dɔ farala ninnu kelen kelenna bɛe sarawari kan. Forobabaarakela minnu fana be lasigi la, dɔ farala olu ka kalosabawari tata hake kan.

Talifɔni ni kuran bɛna forobaya bɛe ka se ka dɔ cɔrɔ u la sɔngɔ nɔgɔn na.

O sira kan, "SOTELMA" ka bolo

Mali Jamanakuntigi Amadu Tumani Ture

kan, mugan o mugan na dɔrɔmɛ 9 ni tama 2 bɛna labin dugu kelen kɔnɔ telefɔnicisara la. Ni jamana wɛre don, min be labin o la, o b'a ta sefawari dɔrɔmɛ 6 ni tama 3 la ka taa se dɔrɔmɛ 13 ni tama 2 ma. "Malitel" ka bolo kan, sefawari dɔrɔmɛ 1 ni tama 4 be labin dugu kelen kɔnɔ telefɔnicisara la ; dɔrɔmɛ 3 be labin Waatibɛe cisara la ; dɔrɔmɛ 2 ni tama 4 be labin jamanaw ni nɔgɔn ce telefɔnicisara la. San kura kalo saba fɔlo kɔnɔ, "IKATEL" negejurisira bɛna sira 20.000 labila maaw ye jamana mara 8 bɛe la. O sababu be n'a bara di maa caman ma. Goferenamana bɛn'a cesiri yasa Malidenw ka Kunnafonidi Temesira kuraw (N T I C) baarakeminɛn w sɔrɔ

da nɔgɔn na. Togodalama aaw mugurikun be sabu, 2003 San kɔnɔ, Togodalakuran jiidili cakeda bɛna dayelén Mali fe, Banki Mojali ani dɛmɛnɔgɔnku lu caman ka bolodijogonma kɔnɔ. O cakeda be wele ko "AMDER". Bɛe sigilen don n'a ye k'a fo, ko kuranko ani ji sanuman sɔrɔli na coko togodaw la o sen fe. A na kε sababu ye lamini ka lakana, ka dɔ fara baaraketaw n'u tɔnɔ kan, ka kalanko ni kɛnɛyako sabati. Caman be n'a bɔ "DCI" fura sɔngɔ la. Sisoko ye Maliden bɛe haminakoba ye. ATT y'a jira ko jaabi kufɔlɔ bɛna di o la poroze kɔnɔ min bɛna so 3500 jo ; so 1500 bɛna jo maraw kɔnɔ ; so 2000 bɛna jo Bamako k'a damine nin zanwuyekalo la. Madali min be lakɔliko la, Mali

Jamanajemaa ka foli kunbo, ani ka hakilisigi di jamanadenw ma, San kura la. Labew be ka sabari yaasa kalankeso 1783 ka jo ; kalankeso 500 ka ladilan, baarakeminɛn lakikaw be don a caman kɔnɔ u ka se ka nininiw kε ; baaradegekalanso ka jo mara caman kɔnɔ, ka gafe miliyon 4 lase dugumakalansow ma. Maa be se k'i hakili to musolakaw ka baaradegeyɔrɔ 9 dayelenni na jamana sigida damadow kɔnɔ : Bamako, Bila, Burému, Gurumararusi, Kidali, Koro, Kucala, Nara ñɔrɔ.

Deme bɛna don duyirwakalansow la Goferenamana fe. A be ajo ni karamogɔ 4595 ka kalosara wari ye (waati kɔnɔ). Jɔyɔrɔ belebele bɛna di jamana seko n'a dɔnko ma. O siraw labɔra yere wa a dɔ be teme Lamerikenjamana fe zuwɛnkalo nata la. Denmisɛnw ka baarako, ATT da sera o ma, k'a jira k'a fo ko jateminebɛe senna walasa o ko be neɔrɔ. O sira kan, nɔgɔya bɛna don juruko la baaraw kama.

Nin feere bɛe tigekun ye ka dɔ fara Maliden ceman n'a musoman kelen kelen ka sɔrɔ kan, u ka se k'u ka nɛnamaya kε daamu na.

An Karamogoba Abudulayi Bari (Ala ka Hine a la) o tun ka kuma don waati bɛe : "Kumamuguba ni naniyanumanya dɔron te jamana jo fo kelen : waleya".

KIIRITIGECOGO

Kiirisolataa siraw dogolen don maaw la k'a sabu ke kunnanfonintanya walima kanko ye. Walasa k'a sendon o baaraw la, DIBIFARA ye Demesojekulu ka sebenw latomo aw ye.

Mogo minnu be kiiri la, olu be wele k'u nininka u dalakan na, o kun ye walasa ka folenw sanga noggon ma. O nininkali ninnu ka kan ka ke waati kono, sariya ye min fo.

1. Nininkali

Kiiritigela (n'o ye mazisitara ye) o de be kiiritigew nininka, k'o seben. O seben kono, kiiri don n'a waati be seben. O seben be ci isiye ma, n'ale de be sariyakow waleya, o be soro ka seben lase kiiritigew ma.

Kiiritig Sariyasen 32nan kono, a fora, ko "sariati min be nininkaliw. kedon ni kiiri don ce, o man kan ka teme :

- tile 8 kan, ni kiiritigi sigilen be kiiriso dagayoro kerefe,
- tile 15 kan, ni kiiritigi sigilen te kiiriso dagayoro kerefe, nka a sigilen be fan were fe kiiriso in ka mara kono,
- tile 30 kan, n'a sigilen te kiiriso ka mara kono, nka a tigi be jamana kono,
- kalo 2 kan, n'a tigi sigilen be Afiriki kono
- kalo 3 kan, n'a tigi sigilen be Afiriki bangun kukan.

Kerenkerennya la, kiiriso peresidan be se ka do fara sarati folen ninnu kan a yere ma, walima ni kiiritigi yere y'a lanini

Nka, ni ko teliman don, peresidan be se ka do bo sarati ninnu na a yere ma, walima ni kiiritigi y'o lanini ke. Don min mana sigi o la kiiri kama, a be ke

o don na, o don te wuli. Misali :

N'an ye Madu ni Sira ka misali ta (boko 13) kiiritigela kelen ko ka seben fesefese, a be isiye ci u mogo fila ma, k'u ladonniya kiiritig don na.

2. Warisara

Mogo min ye kiiri lanini ke, o be kiiri musakawari sara, n'a m'o ke, kiirisaben te teme abada. Nka kiiri min be tige baara sira kan, wari te sara o la. Kiiriso mago te o wari la.

Wari sarata hake dansigilen don, do be fara a kan ka tali ke juru sarata hake la nin cogo in na :

- ni juru sarata te sefawari 50 000 bo, wari be sara o kunkoro, o ye dorum 1 000 ye,
- juru min b'a ta sefa 50 000 fo 100 000 ma, wari sarata ye dorum 2 000 ye,
- ni juru temena sefawari 100 000 kan, wari sarata o kunkoro, o ye dorum 5 000 ye

Ni wari sarata ye miliyon 10 ye walima n'a b'o jukoro, dorum keme o keme na, dorum 6 be fara o kan. Mogo min ye kiiri lanini ke, o tigi de b'o sara kiiriso ye, ni kiiri tigera ka ban.

Nka ni juru sarata b'a ta sefa miliyon 10 fo ka se miliyon 50 ma, dorum keme o keme, saba (3) be fara o kan. Ni juru ka ca miliyon 50 ye, wari sarata be ben dorum tilance ma keme o keme na.

Ni ko werew don minnu te juruko ye, minnu te se ka ke kiiri

kiiriso peresidan be latigeseben do bo, ka wari sarata dantige.

Ni nininkali dakun be banna pewu, mogo minnu ye noggon wele kiiriso la, yamaruya b'u bolo, u k'a jini, segin ka ke kiiri kan n'a ma tige u jenacogo la.

O seginkanni be se ka ke cogoya fila la :

- a be se ka ke kiiritig sira korow fe,
- a be se ka ke sira kerkenkerennenw fe.

II. Kiiri Seginkanni

An y'a fo cogo min na, a be ke sira fila fe :

- sira korolenw,
- sira kerkenkerennenw

A - Sira korolenw

Olu ye weleli kura ni banni ye.

1. Ka weleli ke kura ye

O kun ye segin ka ke kiiri tigelen kan

kiirisoba filanan fe, n'o ye kurudapeli ye, o ka kiiri bo a ma.

Ni weleli be ke kura ye, o sarati man kan ka teme tile 15 kan, weleli kura be se ka ke sira be kan kiiri tigelenw siratige la, fo ni sariya ye fen were fe k'o bali.

Weleli kura kun ye segin ka ke kiiri tigelen kan.

2. Banni kiiri tigelen ma

O sarati ye tile 8 ye kiiri tigeli ko. O kun ye segin ka ke kiiri kan k'o sababu ke, mogo min nangira, o ka seereyaw tun ma dafa kiiri tigetuma na, o tigi de be se k'i ban kiiri tigelen ma. Nka, kiiritigela (n'o ye zuzi ye), o fana be se k'i ban ko segin ka ke kiiri kan tuguni k'a da kiiri tigecogo lahalayaw kan sariya kono.

Segin te se ka ke kiiri

kan tile 8 kofe. Nka, ni kunnafoni ma se banbaga ma, o fana be se ka feere bee siri walasa segin ka ke kiiri kan halibi.

Sira kerkenkerennenw

O siraw file :

- yafajinisaben, kiiri tigelen boli a ma, mogo were ka banni kiiri tigelen ma,
- yafajinisaben : o seben be ci kiiritigekuntigew ma (mazisitaraw kodon).

Kiiri suguya fen o fen mana tige, yafajinisaben be se ka ci ni wale ninnu yera kiiri kono :

1. ni kiiri tigera siraw kan, minnu ye janajanamu siraw ye,
2. ni kiirisaben ma dilan i n'a fo sariya y'a fo cogo min na, sani kiiri ka tige, walima kiiri tigelen ko. O sababu la, kiiri be bo a ma, nka, o k'a soro

noggon wele kiiri la, olu no te ao sariyaw dafabaliya la,

3. ni kiiritig jaabi bora fenw kan, fen minnu tun ja jini,
4. n'a jirala k'a fo, tige na, ko nin fen ninnu tun ma jini,

5. ni jine kera fen jininen do ko,

6. n'a yera k'a fo, ko kiiri tigera ni kan minnu ye, kiiritigesow ni noggon ce, o kanw ma se ka noggon ta,
7. ni kiiritig kono na, feerew be yen minnu b'a to, ko in be se ka mafile cogoya were la,

8. ni faso lapasali kiiritigesoba ma ladonniya kiiri tigelen jaabi la, k'a soro kiiri tun ka kan ka diya mogo minna, a da ma diya o tigi la,
9. ni kiiri tigera seereyaw fen kan, segesegeli y'a jira, ko minnu te tige ye kabini kiiri damine,

10. n'a soro, k'o seereyaseben lakikaw tun dogolen don mogo bolo, min welela kiiriso la.

Mogo were ka banni kiiri tigelen ma :

Mogo were be se k'i ban kiiri tigelen ma, hali n'o tigi sen te kiiri la, n'a y'a soro kiiri tigelen b'o tigi kunko gelaya. Banni be ke kiiri tigelen ma cogo min, o tigi fana be teme o siraw fe.

Kiiri tigelen boli a ma, o sarati ye tile 3 ye.

N'o be ke, seereyafen kuraw te jira kiiritigesoba laban na tuguni. Fen minnu be se ka ke, n'olu tun ma deli ka ke, olu file :

1. i be se k'a jini kiiri tigelen ka bo a ma, barisa o sariya b'i bolo, o banni ye hadamadenya josariya do ye,
2. ni kiiri tigeli bora ni

se k'i sinsin minnu kan ka kiiri damine kura ye.

Kiiritigesoba laban mana kiiri minnu tige ka ban, segin fosi te se ka ke olu kan, hali n'o be ke, o be ke ko minnu na, olu man ca.

Misali

Ni kiiritigeso ye Madu nangi; feerew ka kan ka soro Madu bolo k'a yere bo bolo la. O de la, tile 15 b'a bolo ka welekan bila kiiritigesoba filanan do ma. N'a ma wasa yen, a be se fana ka welekan were bila jamana kiiritigesoba laban yere ma. A ka kan ka nin baara ke tile 3 kono kiiri tigelen ko.

Kolosili :
Kiiri tigeli jago ni baara tow sira kan, o be ke i n'a fo, an ye kiiritigecogo min jefo sisan. Nka, baara sira kan, wari te sara.

"AOPP" ka kene

Cikesan temenén ma ke togodalamaaaw sago ye

Mali jamana nimayoró ye togoda dë ye. O dogolen te maa si la. Kibaruya jumen de be togoda la cikesan temenén kunkan. Yali togoda baaraw bëe kera togodalamaaaw sago ye wa ? Seneko tun be cogo di cikesan temenén na. Yali baloko basigili min be fo n'o ye jamana kunnasigiw ni "AOPP" hami ye, o ko be di cikesan temenén kofe. An sera "AOPP" la ka kunnafoniw latomó aw ye.

AOPP ye jamana ciketónw (senekelaw, monnikelaw ni baganmaralaw) ka jekuluba sigilen ye. A bolofara be Mali jamana marayoró wolonwula kono (Kayi, Kulukoro, Sikaso, Segu, Mooti, Tumutu, Gavo). A ka baaraw keko juman sira kan, "AOPP" ye kulu do sigi ka nesin sumanko ma. O kulu ka komasegin neföli do senfe, a jirala k'a fo, ko cikesan temenén (san 2002/2003) ma ke togodalamaaaw sago ye wa la wolola jorenankoba yere la baloko basigili sira kan.

GAWO MARA

N'i y'a damine jamana m a r a y e r o wolonwulan na, a be kolosi neföliw senfe, k'a fo, ko sumankise dannen si ma son k'a sabu ke sanjidesse ye. Fen min ye Tondibi n'a lamini ye, sanji hake sumanen ma teme milimetere 20 kan. O jate yere soro zuluyekalo temenén sibiri laban don de la. N'a bora o la, ji ma jigin yen yoro ninnu na bilen. Fen min ye foro danboleinw seneni ye,

feñenamaninw bora ka caya sango a maloforow kono. Maloturuw dun kera zuwenkalo cemance la. Gavo n'a lamini fo ka taa bila Ansongo n'a lamini na, olu yorow beetun ka kera sanjiko ja wa a iuu ka fisa ni Tondibi ji sorolen ye.

MOOTI MARA

Jikodese min yera Tondibi, o ni Mooti mara sanjikodese bëe tun ye kelen ye. Mootika daw yere ka fola, u ma deli ka nin nogon sanjikogeleya ye u ne na. A kera sababu ye ka Mooti senefenw tijé. Senefen miñnu be senye yep kakoro i ko fini, pomitaro, tiga, olu si tenu soro forow la jinan. Dannifén kelen min ye sirasoro, o kera jo de ye. O doonin de bëna soro forow la. Cikela minnu fana ma wuli sosene fe joona, olu fana bëna doonin soro u ka sëforow la Mooti mara kono.

Yoro daw be yen i n'a fo Somadugu, Banjagara ka teme Seware fe, neföge kuma tenu fo o yorow la.

Maa be se k'i jigi da yoro minnu kan Mooti mara kono ne soro li, olu ye Jungani, Toroli

ani Bankasi ye.

KULUKORO MARA

Hali n'a y'a soro kunnafoni ma soro Kulukoro mara fan bëe kan ka ben ni seben in boli ye, a jirala k'a fo, ko fen min ye Beledugu kono na ye, danni ma ke ka ben a waati ma bawo sanji foto minnu nana c yorow la, o kera zuwenkalo tile 27. O

kofe, sanji ma na ka ke i ko korelen. Aye nako dama dama dörön de ke ka tila ka tige cewu. Hali n'a kolosira k'a fo ko neema tun te dugukolo la fan daw fe, senefenw bëe ma ja. O bëe n'a ta, maa hakili ma sigi kosebe. Kangaba n'a lamini na, samiyé donna ni gelaya ye. Nka a taara se waati la (utikalo daminetuma) sanji nana a nacogo koro la ka forow labo. O kera sababu ye, dannifén wulicogo ani sumanw ne.

SEGU MARA

Geléya minnu yera Segu mara kono cikesan temenén kono, o ye

-dannifénw donbaliya ye dugu la ka ben n'a waati ye, - sanjikodese (a te na wa hali n'a kera nafen ye, a be junjun mara nefe). Ni salon mekalo ni

zuwenkalo sanji

tontilen hake (milimetere 280) ta tara k'a sanga San 2001 ta ma (milimetere 500), i b'a ye k'a fo ko togodalamaaaw hamikun bs. O sanjikogeleya kera sababu ye ka foro caman tijé sango joforo, majoforo, keningeforo.

Segu Ofisiri ka maloforo kaziyew la, a kolosira ko maloturu tun be senna yen yorow la hali ni jidon d a m i n e n a s e t a n b u r u k a l o temenén tile 4.

Segu mara

k o r o n y a n f a n

senekeyorow fana y'u

ta soro sanjikogeleya in na.

N'i ye Tominan ta mafile, o sanjikodese kelen in de tun be Tomipankaw kan. Dannifén si ma son bawo senefenw ma

don dugu la ka ben n'a waati ye wa sanji hake binne fana tun te foro labo a nema. Foro kene dogoyara o sababu la

T o m i n a n woroduguyanfan (Manjakuyi, Sanekuyi) forow dörön de ne.

Senefen minnu be i ko benne ni jo, ninnu si tenu son Segu mara

kono jinan. Fen min ye fini ta fan ye, o fana tenu ke maaw sago ye.

KAYI MARA

Samiye ma don joona Kayi mara kono, keréenkérénnenyia la Yelimane ni Kayi serekiliw kono.

Dannifénw ma don forow la ka ben n'a waati ye wa moritanikaw ka baganw burutolijinito fana nana don forow la ka tijeni ke.

Yoro minnu forow jena, o ye Gidimaga, Jafo ani Jonbogo ye. O kolosira utikalo waati la. Jafo yere falakonona minnu ye ji soro a ne ma, suman bëna soro ye haali.

Sene geleya lajika minnu yera Kayi mara kono, o kera :

- kefenw lasrobaliya ye ka ben n'a waati,
- nogosongo yelenni,
- nogosorobaliya suguw kono.

Mun be se ka ke ka balokogeleya nata kunben ? AOPP tondenw ye jaabi di o la u ka Segu lajeba. O lajeba ye yamaruya di AOPP tønjemaayaso ma, a ni jamana kunnasigiw ni demedonbagaw ka je ka feerew tige nogon fe, baarakéñogonya hukumu kono, ka geléya in kunben baloko basigili sira kan. AOPP ka kan ka labenw sabati kabini sisian ka ben lajini in ma.

An ye nin kunnafoniw latomó AOPP ka sebenw na

Hadamadenya Yiriwali Kuntaala Jan

Dajew Siya

Kalanbaliya ye dibi jgugba ye. DIBIFARA kunnafonisəben y'a ḡaniya ka dō laben anw ye walasa yerekalan be k'aw ka dənniya sərəlenw jiidili. An y'an səme an Karamogoba Daramani Taraweles bolonow la. An Karamogoba Daramani Taraweles ye "Fasokansofa" ye min baaran ma dogo jamana kono. Ala ka hakili juman d'an bəe ma kalanbaliya kəleli la.

TOGO

An ka segin an ka wale kəbaga ma n'o ye Bakarijan ye. Bakarijan ye mun dajew ye ?	təgənnaw.	te təgoje ye, o ye forobatəgo ye.
Togo don, məgətəgo don, məgo kelen təgo don. O b'a ke təgoje ye.	təgoje ye : "don" te təgoje ye, forobatəgo don.	Kələsili: Təgoje səbənni bədamine ni signiden kunba ye k'a ni forobatəgo danfara.
Aw ye təgoje misali damado di, məgəw, baganw, duguw, wəcəw n'u	Ntənən, Tarata, Araba, Alamisa, Juma, Sibiri, Kari, olu ye təgoje ye. Təgoje ninnu forobatəgo ye "don" ye. Ni təgo min	- Aw ye forobatəgo dəw jini maslabolo kono. - Aw ye forobatəgo di misaliw la, məgətəgo, bagantəgo, fəntəgo wənnaw.

BAARA KƏTA
(DEGELI) :

1. Aw ye masalabolo in təgəw jini, təgoje ni forobatəgo.

Masalabolo : Binkanyəro

U sera binkanyəro la waati min, faama denw ko Bakarijan ma, u ka baari ta.

Bakarijan y'u jaabi :

- Faamaden ni faantanden man kan ka baari ta. Aw ma sən, nka n'aw ma jəs baarita kə, n bə kuma kelen fə aw ye n'aw sonna o ma, an bə baari ta.

- O ye jumən ye ?

A ko :

- Ni min ye ne Bakarijan bə ka bin, o k'a ka binkawələsə kə ka ne kantigə. N'aw sonna o ma.

Daa Mənzən Jara den min ka bon u bəe ye, a ka jan u bəe ye, o ko :

- N sonna, an ka baari ta.

2. Aw ye təgoje saba saba di :

- Yərətəgo, - Jamanatəgo, - Misitəgo.

LADAMUNI

KUMAKONENENINI

"FEERE BEE TIGE I KA KUMAKONENENINI DABILA".

An bə don min na i ko bi, kuma labilara, kuma labilara hali dan t'a la. A kəra hali jatemine t'a la, a kəra nenini ye kuma kono. Baliku de ka ca bi minnu bə nenini kə kuma kono u kumato ka soro u m'a dən k'u y'u kumajəgən dəgəya. Pan o yərə kan u laməbagaw fe.

Tuma caman, i b'a men : "cəkərəba, i nen don kumaw ni jəgən cə k'u

walanwalan". Waati dəw, i b'a men : "maakərə, i da don kumaw ni jəgən cə", walima "maakərə, i da don an ka kuma na". Fələ, "nən", "da", nin fila si tun te fo i kərəməməgo ma, nenini tun don.

Minnu bə gasisgi dən kuma kono, n'u b'u kumajəgən gasi sigi u kumato, olu b'a fo "cəkərəba, hakəto i ka nin kuma walawalan an ye dənnin", walima "cəkərəba, hakəto i

ka dənnin fo an ye kuma in na", "cəkərəba, an bə kuma bonya da i kan..." Ninnu ye kuma fəko juman ye.

I b'a men tuguni : "cəkərəba, i jəngətan", "cəkərəba, bə yen..." I ye cəkərəba fo kə, nka ima cəkərəba bonya de. "I jəngə, i bə yen", olu n'u jəgən wənnaw bə i n'i filanw de cə walima i dəgnən. Cəkərəba ni min ka kan, olu file ninnu ye : "cəkərəba, hakəto", "i t'i mabo

dənnin", "i t'i terun dənnin", "cəkərəba, i təjə anw ma k'i terun dənnin" cəkərəba, i tə sabali ka taa jəfə dənnin. Nka, a bə kə

di, ni kuma labilala cogo dəla, bonyali ni gasisigi bə dəgəya a kono, nenini bə kə, a tə dən, ko ko kəra. Sisan, "bə n dala", "bə n kunna" kəra məgəw dalagəsə ye. Fələ, ninnu bəe tun ye nenini ye, dəgə tun t'a fo kərə ma, den tun t'a fo a wolobaa ma. Ninnu fəli tora

laməkojuguya bolo, laməkojuguya min tə to to hadamadenya danbe la.

Nininkaliw : Kumakonənenini misali dəw fo. Mun b'a to i bə sən ko nenini don ? E miiri la, u fəli bə bə mun na ? Mun bə məgəw yələma ?

Laadilikan : Feere bəe tige, ka kumakonənenini dabila.

An ye nin bə an Karamogoba Daramani Taraweles ka səbenw na

SEBE DE BE MCNE BO

MALI KUNNAFONININA DENMISENW Y'U LABEN

Mali Kunnafoninina denmisew jera ka tɔnba sigi u tɔgɔla walasa μ ka se k'u jeniyɔrɔ fin ka ne. A tɔnba sigira Kunnafonidiko ni kunnafoni lateme feere kurako minisiri senkan kunnafoninaw ka soba la. DIBIFARA y'a kanu k'a ne maayaso maaw tɔgo lase aw ma.

Nεmaaba :

Kasimu Tarawele – Arajo Kledu

Nεmaaba Dankan :

Seku Tangara – Arajo Bamakan

Sεbentigi :

Bubakari Kante – "Zénith - Bale"

Sεbentigi Dankan :

Bεrinari Danbele – "Les Echos"

Kolabenna :

Hasana Jabatε - "Le Canard Enchainé"

Kolabenna Dankan 1° :

Saka Tarawele – Arajo Kayira

Kolabenna Dankan 2^{nan} :

Seku Amadu Gindo – Kunnafonisεben "Liberté"

Kolabenna Dankan 3^{nan} :

Sumayila Gindo – Kunnafonisεben "Tambour"

Cεsirataamala :

Abuba Yatara Kunnafonisεben "Courrier"

Cεsirataamala Dankan :

Birama Ture – Kunnafonisεben "Reflet"

Kunnafonitigi : Umaru Ba – Arajo Jeckaf

Kunnafonitigi Dankan :

Isa Falaba Sissoko – Kunnafonisεben "Le Malien"

Musow ka Nεtaa Sirabobaa :

Dado Kamara – Kunnafonisεben "Nouvel Horizon"

Musow ka Nεtaa Sirabobaa Dankan :

Mariyetu Konate – Arajo Tabale

Ladamu ni Dɔnko ni Farikoloŋεnajɔ ni Denmisεnya Kotigi :

: Seki Serifu Hayidara – Arajo Kledu

Maaya ni Dεmεŋɔgɔny ni Kεnεya ni Lamini Kotigi :

Daba Bala Keyita – Kunnafonisεben "Aurore"

Nafoloko Nεnabobaa :

Basidiki Ture – Arajo "Patriote"

Nafoloko Nεnabobaa Dankan :

Tata Jiga "L'ESSOR"

Nafoloko Nεnabobaa :

Namori Kuyatε - Kunnafonisεben "Courrier"

Aliyu Badara Hayidara – Kunnafonisεben "Indépendant"

Bayi Kulubali – Kunnafonisεben "L'ESSOR"

TONFAW

Asa Jalo,

Baba Sisuma

Bεliko Tanbura

Ibarahima Famakan Kulubali

Salifu Sanogo

FASOKANSOFA

POYI : N'i te n dɔn

Min bε donon lakunun fajiri nekɔrɔ

Kolonkala kan fe

Jurufilen kan fe

Furalan kan fe

Dɔgɔ ɔnankan fe jele bolo

Sɔgɔsɔgɔ ni nunfiyεkan fe

Gada sɔnbali da la

Ne don

Min bε sokɔnɔbaara ni
kungolacike je

Min bε kalimu bila ka kolonkala ta

Min bε bo izini kɔnɔ ka don kizini
kɔnɔ

Sigi te min ye ni duden bεe ma da
Ne don

Min bε doni dεmεdεmε kalo
kɔnɔntɔn

N'a t'a bali ka fini ko

Ka fini tobi

Ka soforo sεnε

Ni ka taa suman di kunforo la

Min segintɔ b'i doni dɔgɔ la

Donifilatigi

Ne don

Min bε taa u ka so n'a ko n ko

Min te sigili wεre don

Fo ka sigi nεgε kɔrɔ

Min da te kuma na fo bagamakεlε

Min te kalan dɔn fεn ye

Fo galama ni ngalama

Ne don

N'i te n dɔn

Ne tɔgɔ ye muso

Nka a dɔn

Ni ne te

E min ko i ye cε ye

I danna cε la

Bari i ka cεya dafālan

Ne don.

Bubakari Jara, Marɔnseti 2001 - 02 - 16

DIBIFARA

Sigida : Jafarana Sugu,
Hamudalayi, du 216, bɔlon 42,
Nεgεjurusira : 229 13 13 / 229 52 08

Labɔlikuntigi : Yusufu Jalo

Sεbennikulu Kuntigi : Modibo Samakun Keyita

Dεmεŋɔgɔnɔw : Jεnεba Sibi, Jigizan Kɔnε, Daramani Tarawele,

Jokεlε Jara, Kasimu Kɔnε (Indiana), John Hutchison (Boston)

Labugunda : AMAP/Kibaru - Bamako

(a) : dibifaramali@webmails.com Bolen Hake : 3000